O
opinie

11 januari 2021
Leestijd 4 minuten
Opslaan in leeslijst

De Republikeinen zullen weer opstaan

Verenigde Staten Wie denkt dat de Republikeinse Partij op sterven na dood is, komt van een koude kermis thuis, schrijft *Frans Verhagen*. Ook zonder Trump heeft de partij genoeg troeven in handen.

Een Trump-aanhanger verkleed als George Washington bidt bij het Washington-monument, op de dag van de bestorming van het Capitool.
Foto Carolyn Kaster / AP

Wees niet te snel met het afschrijven van de Republikeinse Partij. De Republikeinen mogen verantwoordelijk zijn voor Trump en alle schade die hij heeft aangericht, de Amerikaanse neiging tot geheugenverlies en vergevingsgezindheid voor zondaars, groot en klein, garandeert ook deze partij een lange en gezonde toekomst. Over een jaar of acht zullen de Republikeinen weer het Witte Huis bezetten, en ondertussen regeren ze op staatsniveau, waar ze vrolijk door kunnen gaan met *gerrymandering*, het beperken van het kiesrecht en met de strijd tegen het recht op abortus.

Een tweepartijensysteem leent zich niet voor afsplitsingen en voor totale, finale afrekening met een van de twee partijen. Wat er aan correctie komt, en die zal weinig voorstellen, zal plaatsvinden binnen de partij. Witte racisten en evangelische zeloten, groepen die behoorlijk overlappen (ook 'Jezus redt' hing prominent aan het bordes van het Capitool), vormen een te groot deel van de Republikeinse achterban om te verwachten dat ze op een zijspoor komen. Toontje lager misschien, tijdelijk, maar het blijven kiezersgroepen die gemakkelijk zijn te mobiliseren vanuit een perspectief van vermeende gekwetstheid en bedreiging van hun privileges.

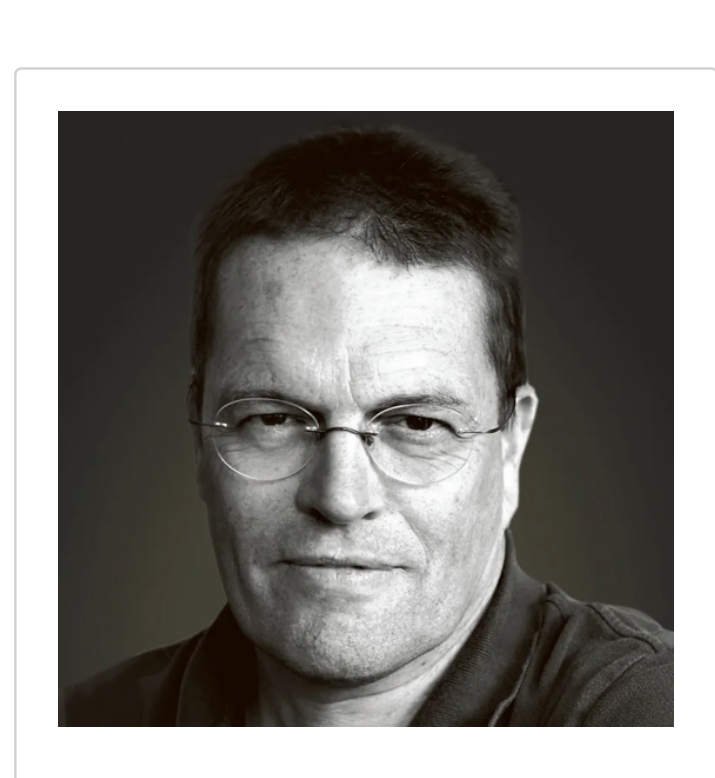

Frans Verhagen is journalist en Amerikadeskundige. Hij schreef ***Het Amerikaanse presidentschap, het machtigste ambt ter wereld***.

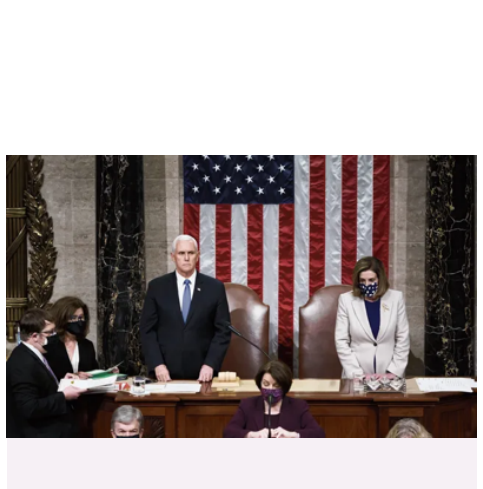

Lees ook:
Republikeinen beginnen te breken met Donald Trump

De zogenaamd traditionele Wall Street-Republikeinen noemen zichzelf echte conservatieven, maar in werkelijkheid zijn ze opportunisten. Zij hebben nooit moeite gehad om hun karretje te koppelen aan groepen die hen in staat stelden hun belangen te behartigen. Reagan deed het, George W. Bush deed het en ook het Trump-tijdperk gaf daarvan een goede illustratie. Deze Republikeinen vonden Trump een vulgaire vastgoedboer, maar staken de belastingverlagingen en de deregulering graag in hun zak. Hun opportunisme is echt niet verdwenen. Er komt geen breuk in de partij, niemand heeft daar belang bij.

Negatief campagne voeren loont

Politiek in Amerika draait altijd meer om personen dan om ideologie. Kiezers stemmen op iemand die ze vertrouwen of tegen iemand die ze wantrouwen. Hillary Clinton was een gemakkelijk doelwit. Met twee kandidaten loont negatief campagne voeren. Als Kamala Harris in 2024 de Democratische kandidaat zal zijn - al of niet als zittend president - zullen de spuigaten van racisme, vrouwenhaat en zogenaamd anticommunisme weer opengaan. Gewoon, Republikeinen zoals we ze kennen. Met een redelijke kans op succes.

Historisch perspectief helpt hier. De canard dat de Democraten Amerika socialistisch zullen maken dateert al uit de jaren dertig, de jaren van de New Deal. Het werkt voor rechts, het werkt voor Republikeinen, het werkte zelfs dit jaar nog om de kleur- en visieloze Joe Biden mee te bekladden. Het gaat blijven werken. Een grote groep kiezers in het midden, niet per se racistisch of evangelisch en al helemaal niet pro-Wall Street, kan nog steeds op deze manier opgejuind worden om onder geen voorwaarde Democratisch te stemmen. De Republikeinen zullen het gebruiken, als vanouds. Uiteindelijk scoorde deze partij twee maanden geleden nog 73 miljoen kiezers, en was er niet het coronavirus geweest, dan konden we nu nog eens vier jaar Trump tegemoet zien.

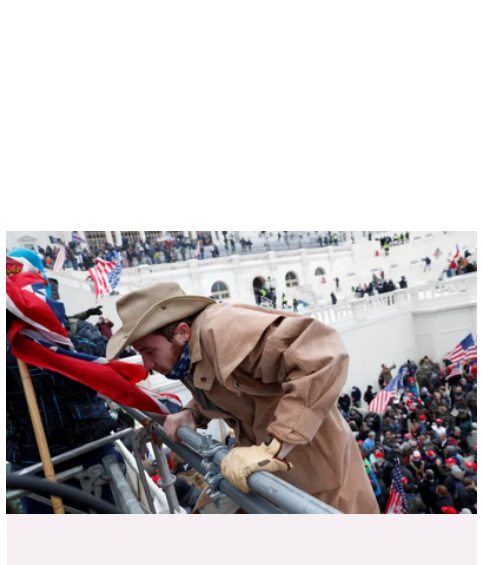

Lees ook dit opiniestuk van Ian Buruma na de bestorming van het Capitool:
Opgehitst door de sekteleider

Het is mogelijk dat sommige politici last zullen krijgen van hun Trump-verleden. Maar ik zou er geen geld op zetten. Anti-Democratische senatoren als Ted Cruz en Josh Hawley zullen gewoon worden herkozen. Hun kiezers in Texas en Missouri gaan niet met hen breken. Ze staan klaar voor 2024. Ook oud VN-ambassadeur Nikki Haley blijft, ondanks haar gezwabber rondom Trump, een aantrekkelijke presidentskandidaat. Ze paste deze week wel op om Trump verantwoordelijk te houden voor het geweld op Capitol Hill. Zal ze last hebben van de Trump-partij? Ik denk het niet. Ze is de troef van Senaatsvoorzitter Mitch McConnell. Macht lonkt.

Verwacht geen grote schoonmaak

De toekomst speelde zich al af terwijl de aanval op het Capitool plaatshad. In Florida kwam de organisatorische top van de Republikeinse Partij bijeen, de Republican National Committee (RNC). De voorzitter, een Trump-acoliet, werd herkozen. De aanwezigen prezen de president, ook na Capitol Hill. Geen kritisch woord te horen. Dit is de bureaucratische kant van de manier waarop Trump de partij in zijn zak heeft. Houd deze mensen in de gaten: als de top van de RNC wordt vervangen, is dat het begin van de aanpassing. Maar verwacht geen revolutie. Uiteindelijk stemden vorige week 147 afgevaardigden en acht senatoren tegen de verkiezingsresultaten en daarmee tegen democratie. Reken er niet op dat ze ter verantwoording worden geroepen.

Luister ook deze podcast:
Na de bestorming van het Capitool

Een interessante vraag is of de Trump-aanhang die voor een deel geen vertrouwen heeft in democratie de moeite zal nemen of in staat zal zijn zich te organiseren. Wie democratie wantrouwt, wordt niet actief in een partij. Een bundeling via actiegroepen, rechtse milities en internetcombi's lijkt meer voor de hand te liggen. Ze zullen met graagte gebruikt worden door de Republikeinen, maar geen autonome factor zijn.

Het klinkt misschien paradoxaal en teleurstellend, maar de aanval op het Capitool maakt het relatief gemakkelijk voor de Republikeinen om zich nu los te maken van Trump. Ineens hadden ze een excuus. Inderdaad, er zijn nu Republikeinen die Trump vier jaar gesteund hebben die afstand nemen. Maar wel ná de verkiezingen die hij bijna won, en ná twee maanden leugens en bedrog. Ze zullen het komende jaar trots melden hoe principieel ze waren. Reken erop dat Mike Pence, de ultieme labbekak die maar één keer niet sprong toen Trump hem daartoe opdracht gaf, zal worden geprezen als baken van karaktervastheid. Gepaste bescheidenheid na vier jaar Trump? Geen schijn van kans.

Zoals Mark Twain zei toen artikelen over zijn dood bleven verschijnen: „De berichten over mijn dood zijn geweldig overdreven". De Republikeinse Partij zal zich even gedeisd houden, maar berichten over haar dood zijn overdreven. Let maar op: over vier jaar, over acht jaar zijn ze er weer.

Niets bindt Republikeinen meer dan de wens om macht te hebben. Daar hoeven ze geen programma voor te hebben, geen ideologie, zelfs geen populistische leider. Houd u vast, ze zijn sneller terug dan u denkt.

Een versie van dit artikel verscheen ook in NRC Handelsblad van 12 januari 2021

Het is niet meer mogelijk om op dit artikel te reageren.

Alle reacties (98) Sorteer: Nieuwste

MH_de_Vries_9550
5 maanden geleden

Ik realiseerde me dat er een woordspeling in de titel zit waarvan ik niet weet of de schrijver die zo bedoeld heeft.

"The republican party will rise again" is de vertaling maar dat kan natuurlijk ook verwijzen naar "the south will rise again"

Deel Rapporteer

J_Pollemans
5 maanden geleden

"Let maar op: over vier jaar, over acht jaar zijn ze er weer."

En hier?

Een vrouwen- en homo-discrimineerde SGP is er nog steeds de joker tijdens onderhandelingen, SP met weinig realiteitsbesef, rechtse complotdenkers, schijnheilige christenen met neo-liberale economische doelen, en een heen en weer zwalkende progressieve middenmoot die zich zonder scrupules linkser of rechtser verkoopt om politieke macht te vergaren.

(Waar steekt uw stem onbedoeld zijn kopje op?)

Resultaat; een zoutloos poldersoepje, waarvan de smaak na elke vierjarige kooksessie hetzelfde blijft.

VS en NL drijven op dezelfde zwakheden: kwalitatief slecht onderwijs, bezuinigingen op zorg, extreem manipuleren om onnodige consumptie aan te jagen, en een loon- en uitkeringspolitiek gebaseerd op uitbuiting van de bevolking

Pardon!

Ja zeker. Leg me maar uit waarom een zeer groot deel van werkend Nederland bewust op een inkomenspeil wordt geforceerd, waarbij niet in het eigen levensonderhoud kan worden voorzien zonder staatssteun van een complex aantal staatstoeslagen. 'Goed voor economie en export'. Het land van de Volksvoedselbank.

Jammer. Van de heilige Corona krijgen een we een unieke kans, die voorlopig niet meer terug komt, om in twee, drie jaar geforceerd onze achterhaalde economie te herzien. Niet voor een Ruttiaans 'nieuw normaal', maar om economisch en ecologisch een echte stap vooruit te zetten naar een gezonder menselijker en natuurlijker samenleving.

Waar blijft de nieuwe Tinbergen?.

(14) Deel Rapporteer

> **MPJ_van_Staveren_82867**
> 5 maanden geleden
>
> "kwalitatief slecht onderwijs". Er zijn al decennia pogingen uit PvdA hoek om het onderwijs naar de haaien te helpen, want iedereen moet naar het VWO kunnen gaan. In de VS is het nog veel erger.
>
> (1) Deel Rapporteer

> **S_Bots**
> 5 maanden geleden
>
> In de VS hebben ze geen PvdA zelfs niet in de verste verten.
>
> De PvdA wilde helemaal niet dat iedereen naar het VWO moet kunnen en een groot deel van de verlaging van de kwaliteit van het NL onderwijs heeft niets met de PvdA te maken.
>
> Tja...
>
> (3) Deel Rapporteer

> **J_Pollemans**
> 5 maanden geleden
>
> Van Staveren.. Het was echter KVP'er Jo Cals '68, die met de Mammoetwet zorgde voor 'eerlijker' doorstroming, waar relatief weinig van terecht kwam, en de vakkenpakketten geminimaliseerd werden.
>
> Omhoog klimmen moest bevorderd worden voor iedereen op niet al te moeilijke wijze. De term 'pretpakket' deed zijn intrede. Van 10-12 examenvakken naar 6-7 en binnen het volledige talenpakket, gedeeltelijk facultatief, werd voor de literatuurlijst kennis van een uittrekselboek al voldoende geacht. De woordenschat daalt nog steeds..
>
> (3) Deel Rapporteer

> **MH_de_Vries_9550**
> 5 maanden geleden
>
> Geachte van Staveren, in alle eerlijkheid is de langzame afbraak van het nederlandse onderwijs een gezamelijk project van links en rechts.
>
> Links vanuit een misplaatste ideologie dat iedereeen gelijk moet zijn, rechts vanuit een misplaatste ideologie dat onderwijs niets mag kosten.
>
> (4) Deel Rapporteer

AA_Helmig
5 maanden geleden

Vreselijk dat termen als „black" en „latino" en „deplorable" stemmers bestaan in de VS en hier in de krant (commentaren) worden gebruikt, alsof dit normaal is!

(4) Deel Rapporteer

EJT_Vonken
5 maanden geleden

Zowel artikel als alle commentaren vatten samen in diverse tinten en kwalificaties een beeld van het zicht op de mate van potentiële verbetering.

Zonder kleuring of waardering/kwalificatie van geaardheid maar eens opgeschreven :

Het systeem is defacto gebouwd op behoud van ...en continu verbetering van processen , primair gericht op efficiëncy van het kapitaalrendement : alleen te realiseren via strakke bedrijfsmodellen waar voor "experimenten " altijd plaats is als die een aanzienlijke verbetering van het rendement met een hoge mate van zekerheid kunnen voorzien .

Dat is in feite de ongekleurde klinische bedrijfsformule van de USA, ongeacht naam /kleur politieke partij, waarbij de slagorde "America First", in kader van hoogwaardige transparantie te beschouwen , alle externe factoren van ondergeschikte orde zijn ingedeeld .

In dat kader passen geen externe machsfactoren , anders dan ter ondersteuning of verbetering van de ondersteunende processen (w.o. zekerstelling van verwerving van externe kapitaal-en grondstoffen)

Presidenten zijn in dat kader te beschouwen als interim-functie(zoals bepaald in de wetten) van volksverbindende aard (VS Staten) i.c. externe , hoofdrepresentant van de Macht voor een periode van 4 jaar (met uitloop "als hij het goed doet " / "goed ligt") , niet ter opbouwing/vestiging van een Hogere Eigen Macht van onbeperkte duur (Koning / Keizer of nóg hoger) .

Niet méér, maar ook niet minder.

Deel Rapporteer

PC_Bouwman
5 maanden geleden

De vrees voor socialisme is groot en of dat ook nu een canard genoemd kan worden is de vraag. De groeiende jonge generatie binnen de Democratische Partij is daar sterk voorstander van.

(1) Deel Rapporteer

PLM_Bes
5 maanden geleden

Als het kalf verdronken is dempt men de put.

Nu lijkt men te denken dat door de "Gouden Koe" te slachten de put wordt gedempt. Maar uit de put blijft de stank komen.

Je gunt het land zoveel meer dan deze politieke armoede. Biden zal meer moeten zijn dan de zachte heelmeester, de politiek moet serieus op de schop.

Nog niet genoemd:

Er is maar één president nodig om te voorkomen dat er één president komt die de hele boel naar de bliksem laat gaan. Het lijkt op een evenwicht, maar is er niet één met teveel macht?

(2) Deel Rapporteer

M_Mees_17563
5 maanden geleden

Zoals Maarten van Rossum op zijn blog (Maarten! 1-2020) schreef:

" Sinds enige tijd is er sprake van een nieuw initiatief: het National Popular Vote Interstate Compact (NPVIC). Een aantal staten heeft vastgelegd dat ze hun kiesmannen opdracht zullen geven te stemmen op de winnaar van de popular vote. Dit systeem zal in werking treden zodra de kiesmannen van de samenwerkende staten een meerderheid van 270 vormen. Tot op heden zit de NPVIC op 73 procent van het noodzakelijke aantal."

Dus niet alleen via de snel wijzigende bevolkingsopbouw (zoals in Georgia) maar ook langs deze route is er perspectief op het structureel beëindigen van het op vele fronten zieke gedrag van de GOP. Er is echt perspectief, ook op lange termijn, voor de Democratische kiezers in de VS.

(7) Deel Rapporteer

Paul_Waals
5 maanden geleden

Het probleem is dat meer mensen naar steden gaan. Die zijn vaak democratisch . Het binnenland wordt steeds leger.

(2) Deel Rapporteer

> **SH_Wijnnobel**
> 5 maanden geleden
>
> Dat is toch geen probleem, of ben je er een Trump-/Republikeinfan?
>
> (1) Deel Rapporteer

A_Stufkens
5 maanden geleden

Het fanatisme van de Republikeinen om achter Trump aan te lopen komt grotendeels uit de overtuiging dat de Democraten de vijand zijn van de natie. Hierdoor menen ze dat alles geoorloofd is om de "goede" zaak te dienen, zelfs doortrapt en bot liegen. Het is lachwekkend te zien dat de Amerikanen denken dat zij de democratie in pacht hebben. Immers, de processen die nodig zijn om een verkiezingsresultaat te erkennen zijn zo kwetsbaar en onzeker dat men tot het laatste moment zijn hart moet blijven vasthouden.

Merkwaardig dat de schrijver van deze column Biden visieloos noemt. Bidens plannen zijn heel ambitieus en verstandig!

(11) Deel Rapporteer

M_Geerts
5 maanden geleden

Biden geeft een uitermate broze kwetsbare indruk. Het is maar de vraag of hij de termijn vol kan maken. Dan oogt Pence een stuk gezonder. Pence kreeg ook terecht applaus toen hij de zitting in het Capitool professioneel tot een goed einde bracht. Ondanks alle bedreiging uit "eigen" kring. Daarbij is het woord labbekak van een journalist op leeftijd ongepast.

(1) Deel Rapporteer

> **SM_de_Caluw**
> 5 maanden geleden
>
> En hoe moeten we de aanduiding 'journalist op leeftijd' dan inschatten, in termen van (on)gepastheid?
>
> Ik geef de auteur overigens volledig gelijk. Er staat geen maat op Trump, in negatieve zin wel te verstaan. En in die eindeloze lijst van misdadig en roekeloos wanvertoon, heeft Pence consequent in de schaduw zijn eigen conservatieve agenda door laten voeren, zonder enige blijk van een moreel kompas. En dan nu, in het zicht van de horden die hij zelf heeft helpen creëren bij gebrek aan iedere vorm van ingrijpen, de complimenten oogsten voor het zogenaamd houden van een rechte rug, ik vind het in alle opzichten stuitend en misplaatst. Rug tegen de muur, dat wel
>
> (26) Deel Rapporteer

Bekijk Meer Reacties

Leeslijst Artikel delen Mail de redactie

Lees ook deze artikelen

Advertentie

Breng een VIP-bezoek aan 5 Vlaamse kunststeden

Dé ideale bestemmingen om erfgoed en cultuur op te snuiven. Lees meer over het roemrijke verleden van Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen

VISIT FLANDERS Lees verder ⟶

Meest gelezen

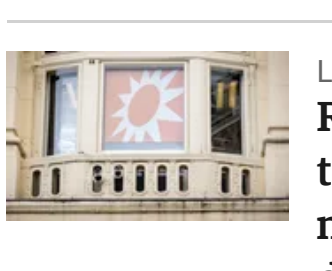
LAATSTE NIEUWS
RTL Boulevard in teken van neerschieten Peter R. de Vries

COLUMN FLOOR RUSMAN
Baudet heeft zich onlangs gerealiseerd 'dat het hele verhaal gefabriceerd is'

LAATSTE NIEUWS CORONACRISIS
De Jonge vraagt OMT om spoedadvies over stijgend aantal positieve tests

JAPKE-D. DENKT MEE
Dit zijn de 15 grootste profielfoto-blunders op Linked-In

REPORTAGE
'Toen zag ik dat het Peter R. de Vries was'

nrc

Over NRC
Over ons
Werken bij
Auteursrecht
Privacy
Leveringsvoorwaarden
NRC-Code
Onze app

Mijn NRC
Inloggen
Account aanmaken
Digitale krant
Mijn leeslijst
Mijn abonnementen
Service & bezorging
Nieuwsbrieven

Contact
Redactie
Opinieredactie
De ombudsman
Colofon
AdSales
Klantenservice
Familieberichten

NRC Websites
NRC Media
NRC Carrière
NRC Live
NRC Webwinkel
NRC Lezersfonds